

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ  
І. І. МЕЧНИКОВА  
Кафедра політології



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА

«*Вересень*» 20*22* р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ІНФОРМАЦІЙНІ КАМПАНІЇ В ПОЛІТИЦІ**

Рівень вищої освіти: *Другий (магістерський)*

Галузь знань: *05 «Соціальні та поведінкові науки»*

Спеціальність: *052 Політологія*

Освітньо-професійна програма: *Політологія*

ОНУ  
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні кампанії в політиці». Одеса : ОНУ, 2022. 24 с.

Розробники:

**Дяченко О.В.** к. політ.н., доцент, доцент кафедри політології ОНУ імені І.І. Мечникова

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. " 29 " 08 2022р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Василь ПОПКОВ

Погоджено із гарантом ОПП \_\_\_\_\_ Василь ПОПКОВ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету МВПС

Протокол № 1 від. " 30 " 08 2022 р.

Голова НМК \_\_\_\_\_ Олег ХОРОШИЛОВ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. " 28 " серпня 2023р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Василь ПОПКОВ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри політології

Протокол № \_\_\_\_ від. " \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Василь ПОПКОВ

## 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 5  годин – 150  змістових модулів – 2	Галузь знань <b>05 «Соціальні та поведінкові науки»</b>  Спеціальність <b>052 Політологія</b>  Спеціалізації:  <hr/> (назва)  Рівень вищої освіти: <b>магістр</b>	За вибором/ ВБ 2.2	
		<b>Рік підготовки:</b>	
		2-й	3-й
		<b>Семестр</b>	
		3-й,	5-й
		<b>Лекції</b>	
		30 год.	14 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		20 год.	-
		<b>Лабораторні</b>	
		год.	год.
		<b>Самостійна робота</b>	
		100 год.	136 год.
		Форма підсумкового контролю: <b>іспит</b>	

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** дисципліни «Інформаційні кампанії в політиці» є формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з державної інформаційної політики; ознайомлення студентів-магістрів із засобами роботи з інформацією, що має бути корисним як у науковій діяльності, пов'язаний із політичними дослідженнями, так і в експертному аналізі, викладанні суспільних наук та політичній практичній діяльності. Важливим є засвоєння студентами комплексу теоретичних знань з політичної журналістики і психології мас; Під час практичних занять і виконання навчальних завдань студенти набувають навичок практичного застосування цифрових методик роботи з інформацією, а також досвіду індивідуальної та колективної роботи над дослідницьким проектом, розробкою нових навчальних матеріалів, що засновані на цифровому, комп'ютерному мисленні.

Основні завдання курсу полягають:

- ознайомити слухачів з основними проблемами сучасної інформаційної політики і розвитку інформаційного суспільства;
- розкрити сутність і значення сучасних засобів масової інформації та їх роль у процесах державотворення, розглянути вітчизняний і зарубіжний досвід правового регулювання інформаційної сфери;
- опануванні студентами теоретичного і методичного матеріалу та закріпленні його на практичних заняттях, формуванні умінь і навичок самостійного пошуку та систематизації інформації, наукового дослідження засобів цифрових технологій та використання мережі Інтернет;
- відпрацюванні умінь і навичок щодо складання програми дослідження, підбору інформаційних джерел, вибору методики і методів, узагальнення результатів та оформлення матеріалів дослідження, публікації та апробації основних положень самостійної науково-дослідної роботи студентів;
- у набутті навичок самостійної пошукової, аналітичної роботи у сфері політичної практики шляхом використання комп'ютерних технологій;
- у закріпленні набутих знань, умінь і навичок щодо методики роботи з інформацією, володіння сучасними технологіями комунікації та розробки методик, інструментів, матеріалів та інших цифрових засобів викладання й аналізу, в отриманні умінь використовувати прикладний, цифровий підхід та інструментарій для пошуку, аналізу та викладання поточних політичних процесів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

<i>Інтегральна компетентність (ІК):</i>	
<b>ІК</b>	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній

	сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій.
<b>Загальні компетентності (ЗК):</b>	
<b>ЗК01</b>	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
<b>ЗК02</b>	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
<b>ЗК04</b>	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
<b>ЗК07</b>	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
<b>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</b>	
<b>СК03</b>	Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
<b>СК06</b>	Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
<b>СК08</b>	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати політологічні дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
<b>СК09</b>	Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

### **Очікувані результати навчання.**

<b>ПР 02</b>	Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.
<b>ПР 04</b>	Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.
<b>ПР 06</b>	Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
<b>ПР 08</b>	Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.
<b>ПР10</b>	Брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

--	--

За результатами опанування навчальної дисципліни студент повинен:

**знати:**

- сутність, основні елементи та структуру інформаційних кампаній в політиці;
- основні проблеми сучасної інформаційної політики і розвитку інформаційного суспільства
- сутність і значення сучасних засобів масової інформації та їх роль у процесах державотворення, розглянути вітчизняний і зарубіжний досвід правового регулювання інформаційної сфери;
- основні поняття, пов'язані з методичним забезпеченням політичних досліджень; методики і техніки збору, обробки та аналізу інформації, у тому числі й політичної проблематики, з використанням комп'ютерних технологій;
- зміст основних понять інформаційних технологій;
- загальні принципи і підходи до роботи з інформацією в глобальній мережі Інтернет;
- сучасні засади розвитку цифрової комунікації;
- тенденції та шляхи розвитку цифрової культури, специфіку сучасного функціонування інформації та політичних новин в Інтернеті;
- можливості програмного забезпечення щодо досліджень, роботи з інформацією в політичній практиці та викладання політичних наук.

**вміти:**

- володіти навичками самостійного пошуку та систематизації інформації, пошуковими системами;
- володіти навичками підбору інформаційних джерел;
- вибирати методики і методи, узагальнення результатів та оформлення матеріалів дослідження;
- застосовувати «комп'ютерне мислення» для наукових досліджень і в роботі з інформацією;
- користуватися найбільш поширеними базовими програмами для збору та обробки інформації;
- класифікувати інформацію для комп'ютерної обробки;
- проводити наукові дослідження в мережі Інтернет;
- використовувати «нові медіа» для політичного маркетингу;
- навчитися з погляду особливостей функціонування цифрової інформації правильно оформляти і представляти результати проведених досліджень та іншу політичну, політологічну інформацію;
- ставити завдання для розробки прикладних математичних програм щодо аналізу, дослідження політичних процесів та інших матеріалів;
- працювати в «команді» з іншими фахівцями щодо розробок математичних, дослідницьких програм;

- проводити аналіз предметної галузі наукових досліджень з використанням інформаційних технологій;
- застосовувати набуті знання у практичній науковій діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

### **3. Програма навчальної дисципліни** **Змістовий модуль 1**

#### **Інформація як особливий ресурс наукової діяльності.**

##### **Тема 1. Інформаційне поле та інформаційний простір.**

Інформація як особливий ресурс наукової діяльності. Зміст понять «інформаційне поле» та «інформаційний простір». Інформаційний вплив з точки зору теорії асиметрії. З історії пропаганди та контрпропаганди 20-21 століття. Міфологеми як складова сучасного інформаційного простору.

##### **Тема 2. Інформація та дезінформація. Комунікативні ланцюги.**

Інформація та дезінформація. Варіанти викривлення інформаційного простору. Особливості дезінформаційних комунікативних ланцюжків. Технології «вбросу» «необхідної інформації». Формування іміджу акторів інформаційного простору. Комунікативний базис та інструментарій введення нової інформації.

##### **Тема 3. Особливості дестабілізуючих інформаційних технологій.**

Поняття «інформаційна дестабілізація». Основні техніки формування дестабілізаційних інформаційних повідомлень. Побудова загальної моделі дестабілізаційної інформаційної кампанії.

##### **Тема 4. Класифікація інформаційного забезпечення: інформація, повідомлення, носії інформації; види професійної інформаційної комунікації.**

**Інтернет-технології.** Організація мережі Інтернет. Структура функціонування. Адресація. Види доступу в Інтернет. Огляд Інтернет-технологій. Електронна пошта. Списки розсилання. Передавання файлів (FTP). Пошукова система WAIS. Етикет в Інтернет. Інформаційні ресурси мережі Інтернет. Доступ до ресурсів через електронну пошту.

**WWW-технології.** Інформаційний пошук. Інформаційно-пошукові системи. Види інформаційного пошуку. Засоби реалізації інформаційного пошуку. Інформаційно-пошукові мови. Індексвання документів і запитів. Стратегії пошуку. Ефективність інформаційного пошуку. Електронна пошта та інші комунікативні технології. Огляд систем електронної пошти. Доступ до ресурсів за допомогою електронної пошти.

**Телеконференції.** Новітні технології обміну інформацією. Огляд автономних програмних засобів підтримки телеконференцій. Використання браузерів. Обмін повідомленнями. Спільне використання додатків. Пересилання файлів. Архіви телеконференцій. Пошук у телеконференціях. MSN, ISQ, Skype, Oovo, чати та інші ресурси комунікації.

##### **Тема 5. Феномен новітніх медіа.**

Термін «новітні медіа». Природа новітніх медіа. Термін «новітні медіа». Спектр визначень «новітніх медіа» Л. Мановича. Коло явищ та об'єктів, які потрапляють до сфери визначення новітніх медіа. Основні принципи та характерні риси новітніх технологій, новітніх медіа. Поява та розвиток новітніх медіа. Передумови появи новітніх медіа. Контент і комунікаційні канали.

## **Змістовий модуль 2.**

### **Інформація і політика**

#### **Тема 6. Інформаційне суспільство, постіндустріалізм, мережеве суспільство та проблеми глобалізації.**

Інформаційне суспільство, засади що виокремлюють сутність нового типу суспільства. Соціальні зміни останньої третини ХХ ст. Ф. Уебстер, Д. Белл, М. Кастельс, С. Гідденс про новий тип суспільства. Характерні риси та оцінювання змін з погляду еволюції. Спадкоємність чи розірвання процесу розвитку. Глобалізація: риси та наслідки.

Роль новітніх медіа в розвитку інформаційної доби.

#### **Тема 7. Інформаційні аспекти методичного забезпечення політичних досліджень.**

Формування інформаційного підходу до вивчення різних аспектів політичного життя. Інформація в структурі фундаментальних і прикладних політичних досліджень. Теоретична і емпірична інформація про політику. Джерела інформації в політиці та їх основні типи. Склад і типи інформаційних даних у структурі дослідницьких проєктів. Первинні і вторинні дані. Критерії відбору і верифікації даних. Складання банку даних. Основні етапи інформаційно-аналітичної роботи.

Інформаційні технології в практиці політичних досліджень. Інформаційно-аналітичні технології і інформаційно-прогнознi технології. Роль Інтернету в спектрі технологічних засобів інформаційного забезпечення політичних досліджень.

#### **Тема 8. Особливості застосування комунікативних технологій в політиці**

Політичні технології: основні поняття. Перформанс: основні поняття. Релігійні технології. Виборчі технології. Стратегія і тактика виборчої кампанії. Технології цивілізованого лобіювання.

#### **Тема 9. Роль та місце ЗМІ у формуванні міжнародного інформаційного порядку денного**

Класифікація ЗМІ. Розробка стратегії відносин зі ЗМІ. Прес-реліз. Засоби комунікації у виборчій кампанії. Друковані медіа як елемент національних та світової системи ЗМК: особливості становлення та функціонування. Світові медіа та міжнародні комунікації. Національні медіа та зовнішня політика України.

#### **Тема 10. Особливості інформаційної політики під час виборів.**



Принципи роботи штабу виборчої кампанії Передвиборча агітація. Ефективний імідж. Компоненти виборчої стратегії. Планування передвиборчих кампаній. Структура концепції стратегії виборчої кампанії. Позичування. Ключове повідомлення. Маніпулятивні стратегії.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього го	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<b>Змістовий модуль 1. Інформація як особливий ресурс наукової діяльності.</b>										
Тема 1. Інформаційне поле та інформаційний простір.	16	4	2	0	10	15	2	0	0	13
Тема 2. Інформація та дезінформація. Комунікативні ланцюги.	14	2	2	0	10	15	2	0	0	13
Тема 3. Особливості дестабілізуючих інформаційних технологій.	14	2	2	0	10	15	2	0	0	13
Тема 4. Класифікація інформаційного забезпечення: інформація, повідомлення, носії інформації; види професійної інформаційної комунікації.	16	4	2	0	10	15	2	0	0	13
Тема 5. Феномен новітніх медіа.	14	2	2	0	10	15	1	0	0	14
Разом за	74	14	10	0	50	75	9	0	0	66

змістовим модулем 1										
<b>Змістовий модуль 2. Інформація і політика</b>										
Тема 6. Інформаційне суспільство, постіндустріалізм, мережеве суспільство та проблеми глобалізації.	16	4	2	0	10	15	1	0	0	14
Тема 7. Інформаційні аспекти методичного забезпечення політичних досліджень.	14	2	2	0	10	15	1	0	0	14
Тема 8. Особливості застосування комунікативних технологій в політиці	16	4	2	0	10	15	1	0	0	14
Тема 9. Роль та місце ЗМІ у формуванні міжнародного інформаційного порядку денного	16	4	2	0	10	15	1	0	0	14
Тема 10. Особливості інформаційної політики під час виборів.	14	2	2	0	10	15	1	0	0	14
Разом за змістовим модулем 2	76	16	10	0	50	75	5	0	0	70
ІНДЗ(у т. ч.)*	20	0	0	0	20	20	0	0	0	20
<b>Усього годин</b>	<b>150</b>	<b>30</b>	<b>20</b>	<b>0</b>	<b>100</b>	<b>150</b>	<b>14</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>136</b>

## 5. Теми практичних занять

<b>№ з/п</b>	<b>Назва теми</b>	<b>К-сть годин</b>
1	Інформаційне поле та інформаційний простір (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
2	Інформація та дезінформація. Комунікативні ланцюги (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
3	Особливості дестабілізуючих інформаційних технологій (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
4	Класифікація інформаційного забезпечення: інформація, повідомлення, носії інформації; види професійної інформаційної комунікації (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
5	Феномен новітніх медіа (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
6	Інформаційне суспільство, постіндустріалізм, мережеве суспільство та проблеми глобалізації (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
7	Інформаційні аспекти методичного забезпечення політичних досліджень (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
8	Особливості застосування комунікативних технологій в політиці (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
9	Роль та місце ЗМІ у формуванні міжнародного інформаційного порядку денного (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
10	Особливості інформаційної політики під час виборів (Підготувати доповідь чи реферат. Підготуватись к обговоренню теми).	2
<b>Разом</b>		<b>20</b>

#### **6. Темі семінарських занять(не передбачені)**

#### **7. Темі лабораторних занять (не передбачені)**

#### **8. Самостійна робота**

Самостійна робота студентів включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання системи вправ практичного (аналітичного) та творчого характеру та конспектування статей, самостійне опрацювання літератури та нормативно-правових актів, інших

джерел; індивідуальне навчально-дослідне завдання: підготовка доповіді; аналітичної записки, реферату, презентації.

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Інформаційне поле та інформаційний простір[1,2,3].	10
2	Інформація та дезінформація. Комунікативні ланцюги[1,2,3].	10
3	Особливості дестабілізуючих інформаційних технологій[1,2,3].	10
4	Класифікація інформаційного забезпечення: інформація, повідомлення, носії інформації; види професійної інформаційної комунікації[1,2,3].	10
5	Феномен новітніх медіа[1,2,3]	10
6	Інформаційне суспільство, постіндустріалізм, мережеве суспільство та проблеми глобалізації[1,2,3].	10
7	Інформаційні аспекти методичного забезпечення політичних досліджень[1,2,3].	10
8	Особливості застосування комунікативних технологій в політиці[1,2,3]	10
9	Роль та місце ЗМІ у формуванні міжнародного інформаційного порядку денного[1,2,3]	10
10	Особливості інформаційної політики під час виборів[1,2,3].	10
<b>Разом</b>		<b>100</b>

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, практичних занять;
- [2] – написання рефератів;
- [3] – підготовка презентацій.

### **9. Методи навчання**

Лекція (лекція-повідь, лекція-бесіда, лекція-дискусія). В ході лекцій за характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, синтетичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності – проблемний вклад та частково-пошуковий метод.

Практичні заняття, які включають заняття для закріплення і систематизації знань та придбання практичних навичок, а також заняття для вивчення нового матеріалу.

#### **Інноваційні методи навчання:**

Серед сучасних технологій навчання використовуються: особистісно-орієнтовані, інтеграційні, колективної дії, інформаційні, дистанційні, творчо-креативні, модульно-розвивальні тощо. У цих технологіях особистість, тобто здобувач вищої освіти, – головний суб'єкт, а не засіб досягнення поставленої мети.

Використовуються:

- структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що сприяє логічній послідовності постановки і вирішення дидактичних

завдань на основі відбору їх змісту, форм, методів і засобів навчання на кожному етапі процесу з урахуванням поетапної діагностики результатів;

- інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (у т. ч. електронних);
- професійно-ділові ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються уміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо);
- тренінгові технології: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів вирішення типових практичних завдань за допомогою комп'ютера (психологічні тренінги інтелектуального розвитку, спілкування, вирішення управлінських завдань); – інформаційно-комп'ютерні технології, що реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина-машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо)
- діалогові технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

### **10. Форми контролю та методи оцінювання**

При вивченні навчальної дисципліни здійснюється поточний, періодичний та підсумковий контроль.

**Поточний контроль:** усний контроль: індивідуальне і фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей; письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами;

**Періодичний контроль:** тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовими модулями (можливо тестування).

**Підсумковий контроль:** іспит

Поточний контроль проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні і/або семінарські заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Об'єктом поточного оцінювання є:

- програмний матеріал, який викладається на лекціях;
- питання і проблеми, що розглядаються та обговорюються на практичних і/або семінарських заняттях;
- програмний матеріал для самостійного вивчення, який передбачений робочою програмою та включає індивідуальні завдання (реферати, есе, презентації, тощо).

Загальна підсумкова оцінка (сума балів) складається з оцінки поточного контролю результатів навчання впродовж семестру; оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів (періодичний контроль) та під час підсумкового контролю (іспит).

#### Критерії оцінювання

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів вищої освіти в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем, доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 10
Періодичний контроль:	
Контрольна робота за змістовими модулями у формі тестування	від 0 до 10
Підсумковий контроль	
Іспит	від 0 до 30

#### Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
<b>5 балів</b>	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, залучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання практичного завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу;
<b>4 бали</b>	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, послуговується науковою термінологією, залучає основну і додаткову літературу. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
<b>3 бали</b>	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його

	основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки. Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
<b>2 бали</b>	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни. Планує та виконує частину практичних завдань, відсутні сформовані уміння та навички.
<b>1 бал</b>	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки. При виконанні практичних завдань погребує постійної допомоги викладача

*Критерії оцінювання самостійної роботи та індивідуальних завдань*

<b>Вид</b>	<b>Максимальна кількість балів</b>	<b>Критерії оцінювання навчальних досягнень</b>
Анотування наукових статей	5	вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті.
Реферат/есе	10	самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.
Презентація	10	відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.
Інші види самостійної роботи	5	Змістовність, самостійно набувати теоретичні та практичні завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

*Критерії оцінювання під час іспиту*

<b>Оцінка</b>	<b>Критерії оцінювання навчальних</b>
---------------	---------------------------------------

	<b>досягнень</b>
25-30 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
20-24 балів	міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак містять певні (несуттєві) неточності, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів.
15 – 19 бали	достатні знання навчального матеріалу, неточні відповіді, вміння застосовувати теоретичні знання при розв'язанні практичних прикладів;
10-14 балів	слабкі знання частини навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладу матеріалу, слабе застосування теоретичних знань при розв'язанні практичних прикладів;
5-9 балів	слабкі знання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на запитання, невміння розв'язувати практичні приклади.

### 11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль										Підсумковий контроль (Іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					Індивідуальне самостійне завдання	20	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контр. робота (10 балів)					Контр. робота (10 балів)							



## Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Критерії
90-100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.
85-89	B	4 (дуже добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.
75-84	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання, поточного та підсумкового контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання поточного та підсумкового контролю не виконав.
60-69	E	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та поточного контролю в цілому.
35-59	FX	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та підсумкового контролю в цілому.
0-34	F	2 (незадовільно)	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав вимоги підсумкового контролю, з бов'язковим повторним вивченням дисципліни.

### 12. Питання для підсумкового контролю

1. Інформаційне поле та інформаційний простір.

2. Інформація та дезінформація.
3. Варіанти викривлення інформаційного простору.
4. Комунікативний базис та інструментарій введення нової інформації.
5. Особливості дезінформаційних комунікативних ланцюжків. Технології «вбросу» «необхідної інформації».
6. Формування іміджу акторів інформаційного простору.
7. Особливості дестабілізуючих інформаційних технологій.
8. Формування іміджу акторів інформаційного простору.
9. Поняття «інформаційна дестабілізація». Основні техніки формування дестабілізаційних інформаційних повідомлень.
10. Побудова загальної моделі дестабілізаційної інформаційної кампанії.
11. Політичні технології: основні поняття.
12. Особливості застосування комунікативних технологій в політиці
13. Інформаційне суспільство, засади що визначають новий тип суспільства.
14. Соціальні зміни останньої третини ХХ ст.
15. Ф. Уебстер, Д. Белл, М. Кастельс, Є. Гідденс про новий тип суспільства.
16. Глобалізація: риси та наслідки.
17. Інформація як особливий ресурс наукової діяльності.
18. Формування інформаційного підходу до вивчення різних аспектів політичного життя.
19. Теоретична та емпірична інформація про політику.
20. Джерела інформації та їх основні типи.
21. Інформаційні технології в практиці політичних досліджень. Інформаційно-аналітичні технології та інформаційно-прогнозні технології.
22. Інтернет-технології. Організація мережі Інтернет. Структура функціонування.
23. Види доступу в Інтернет. Огляд Інтернет-технологій.
24. Пошукова система WAIS.
25. Етикет в Інтернет.
26. Інформаційні ресурси мережі Інтернет. Доступ до ресурсів через електронну пошту.
27. WWW-технології.
28. Телеконференції.
29. Поняття «новітні медіа». Природа новітніх медіа.
30. Спектр визначень «новітніх медіа» (Л. Манович).
31. Основні принципи та характерні риси новітніх технологій, новітніх медіа. Поява та розвиток новітніх медіа.
32. Передумови появи новітніх медіа.
33. Контент і комунікаційні канали.
34. Швидкісна передача даних, мобільні пристрої (телефонія, планшети), 3G технології.

35. Технології створення інформації.
36. Технології отримання (збору) інформації.
37. Технології зберігання інформації.
38. Технології обробки інформації.
39. Критерії відбору даних у політології.
40. Критерії верифікації даних у політології.
41. Ресурси політичних партій, органів державної влади.
42. Характерні риси новітніх електронних ЗМІ.
43. Роль та місце ЗМІ у формуванні міжнародного інформаційного порядку денного.
44. Особливості інформаційної політики під час виборів.

### **13. Методичне забезпечення**

1. Робоча програма навчальної дисципліни.  
<https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/dystsypliny>.
2. Силабус <https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/dystsypliny>.
3. Дяченко О. В. Політика та сучасна цифрова комунікація: метод. реком. Одеса : «Астропринт», 2021. 36 с.

### **14. Рекомендована література**

#### **Основна**

1. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору: кол. моногр./ за заг. ред. Є.Б.Тихомирової. Луцьк : ВМА «Терен», 2012. 354 с.
2. Басюк Т.М. Методи та засоби мультимедійних інформаційних систем Навчальний посібник/ Т.М.Басюк, П.І.Жежнич. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 428с.
3. Городенко Л. М. Новітні медіа: мережеві інформаційно-комунікаційні ресурси : монографія. К.: Академія Української Преси, 2010. 172 с
4. Дяченко О. В. Політика та сучасна цифрова комунікація: метод. реком. Одеса : «Астропринт», 2021. 36 с.
5. Дяченко О., Наумкіна С. Блогосфера як потужний інструмент сучасної політичної діяльності // Політичні трансформації сучасного суспільства: колективна монографія / за наук. редакцією Т. Шаравари. -Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. С.76-84.
6. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики : Навчальний посібник / Валерій Іванов. Київ : Академія Української преси, Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
7. Інституційні та організаційні засади впровадження електронного урядування: кращі зарубіжні практики. / за заг. ред.: С. А. Чукут, О. В. Загвойської. Київ : НАДУ, 2011. 172 с.

8. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Пер. с англ. Ганиш А., Волкова А. К. : Ваклер, Київ : Ваклер, 2007. 304 с.
9. Ковтун Т.О. Інтернет як інструмент політичних технологій [Електронний ресурс] / Т. О. Ковтун, І. Д. Похило // Матеріали XLVIII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 13-15 березня 2019 р. – Електрон. текст. дані. – 2019. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2019/paper/view/6604>.
10. Кращі практики впровадження електронного урядування: зарубіжний досвід: метод. матеріали / за заг. ред.: С. А. Чукут, О. В. Загвойської. Київ : 2010. 144 с.
11. Кучаковська Г. А. Автоматизована система проведення та обробки соціологічних досліджень. *Вісник КНУТД*. 2011. № 6. С. 68–72.
12. Магера А. Використання електронних реєстрів у виборчому процесі в Україні та шляхи оптимізації. Дослідження. Видавництво Ради Європи (F-67075 Strasbourg Cedex) Режим доступу: <https://rm.coe.int/study-elections-lists-andrii-magera/16809ec314>
13. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації / Девід Мак-Квейл / перекл. з англ. О. Возьна, Г. Сташків. Львів : Літопис, 2010. 583 с.
14. Орлик, О. В. Кейс-метод і особливості його застосування при підготовці фахівців у ВНЗ [Текст] / О. В. Орлик // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. 2012. № 7. С. 128-135.
15. Почепцов Г. Г. Від Facebook'у і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. Київ : Спадщина, 2012. 464 с.
16. Цифрова обробка аудіо- та відеоінформації у мультимедійних системах : підручник для вищих навчальних закладів [Текст] / П. Ф. Олексенко, В. В. Коваль, В. С. Лазебний, Г. М. Розорінов, О.О. Скопа [за ред. акад. НАН України В.Ф. Мачуліна]. Київ : Наукова думка, 2014. 152 с.
17. Чукут С. А. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 13. С. 89–93.
18. Чукут С. А. Аналіз кращих практик надання електронних послуг в Об'єднаних Арабських Еміратах. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2016. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=962>
19. Ясинська, С. Ю. Концепція інформаційно-освітнього середовища: сучасний стан досліджень і розробок в області побудови інформаційно-освітніх середовищ [Текст] / С. Ю.

Ясинська, Н. Ф. Казакова // Гармонізація суспільства – новітній напрямок розвитку держави : Всеукр. наук. конф. аспірантів та молодих вчених, 25 березня 2014 р.: матер. конф. Одеса, ОНЕУ С. 15-21.

#### Додаткова

1. Атаманчук Г.А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій: [Текст]/ Г.А.Атаманчук, А.М. Гірник / Видання друге, виправлене та доповнене. – Рівне: “Перспектива”, 2005. – 296 с.
2. Варій М.Й. Політико-психологічні передвиборчі та виборчі технології: Навчально-методичний посібник: [Текст]/ М.Й.Варій.– К.: Ельга, Ніка-Центр, - 2003. – 400с. – (Серія “Новітня психологія”; Вип.11).
3. Галл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура. Глобальний підхід / Джеймс Галл : Переклад з англійської / За ред. О. Грищенко та Н. Гончаренко. – К.: Видавництво „К.І.С.”, 2002. – 264 с.
4. Гонцова, В. В. Сучасні мультимедійні технології [Текст] / В. В. Гонцова, О. В. Орлик // Інформатика та інформаційні технології: наук. конф., 20 квітня 2015 р. : матер. конф. — Одеса, ОНЕУ. — С. 76-79.
5. Дяченко О.В. Формування україномовної блогосфери в контексті політичної комунікації в мережі Інтернет / О.В. Дяченко // Політикус : наук. журнал. – 2020. – № 6. – С. 23-28.
6. Дяченко О. В. Типи маніпуляцій в інформаційному просторі держави. Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування: міжнародна науково-практична конференція, Київ, Центр правових наукових досліджень, 2018. С. 34–38 (112). Форма участі: доповідь, тези.
7. Дяченко О. В. Порухення авторського права в мережі інтернет // Сучасні видавництва вищих навчальних закладів: Матер. Другої Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25-27 травня 2017 р.) / відп. ред. Л. Ф. Дьяченко; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». – Одеса : ОНУ, 2017. С. 71-77.
8. Іванов В. Соціологія масової комунікації: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2000. 210 с.
9. Кандзюба С.П. Використання електронних технологій зв'язку у виборчому процесі: [Текст] / С.П.Кандзюба // “Державне управління та місцеве самоврядування”. Збірник наукових праць. Вип. 1 (1)/ 2009. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc\\_Gum/Dums/2009-01/Kandzyuba.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dums/2009-01/Kandzyuba.pdf).

10. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Пер. з англ. Київ : Ваклер, 2007. — 304 с.
11. Конончук С. Комунікаційний потенціал українських політичних партій // Питання ефективної комунікації політичних партій з виборцями в контексті формування публічної політики: пріоритети розвитку. Київ : УНЦПД, 2007. С.17-18.
12. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О.А. Баранов, М.С. Демкова, С.В. Дзюба, А.В. Єфанов, І.Б. Жилияєв, Е.Л. Клепець, Ю.Місников, О.Арво, Т.В. Попова, І.А. Рубан, А.І. Семенченко, С.А. Чукут. За ред. А.І. Семенченко, 2009р. 16 с.
13. Лісничий В.В. Сучасний виборчий PR: Навчальний посібник: [Текст] / В.В. Лісничий, В.О. Грищенко, В.М. Іванов та інші. — 2-ге видання, перероблене та доповнене. Київ : ВД, Професіонал”, 2004. 384с.
14. Магера А. Використання електронних реєстрів у виборчому процесі в Україні та шляхи оптимізації. Дослідження. Видавництво Ради Європи (F-67075 Strasbourg Cedex) Режим доступу: <https://rm.coe.int/study-elections-lists-andrii-magera/16809ec314>
15. Мартинов А. Ю. Постіндустріальне суспільство // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Київ : Наукова думка, 2011. — Т. 8 : Па — Прик. — С. 439. — 520 с. Режим доступу: [http://www.history.org.ua/?termin=Postindustrialne\\_suspilstvo](http://www.history.org.ua/?termin=Postindustrialne_suspilstvo) (останній перегляд: 22.03.2023)
16. Маруховський О.О. Інформаційне суспільство: теоретико-концептуальні засади / О. О. Маруховський. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2007. - 136 с.
17. Маруховський О. О. «Скептично-критичний аналіз» концепцій інформаційного суспільства (за Ф. Уебстером). Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b0f7d0ae-3b75-4977-a396-87ad9ee1e3ce/content>
18. Маруховський О.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення сучасного стану зовнішньополітичних відносин України з ЄС / О.О. Маруховський // Держава, регіони, підприємство: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: матеріали міжнародної конференції (м. Київ, 21-22 листопада 2019 р.). - К.: Університет "КРОК", 2019. - С. 21-23.
19. Розвиток інформаційного суспільства: В 10-ти томах. Т.10: Інформаційно-комунікаційні аспекти міжнародної та національної безпеки: колективна монографія /за наук.ред. Д.І. Ткача. - Київ : Університет економіки та права "КРОК", 2013. 342 с.

20. Орлик, О. В. Засоби підвищення ефективності організації самостійної роботи студентів [Текст] / О. В. Орлик // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. — 2010. — № 6. — С. 179-184.
21. Оболенський О.Ю. Наукові дослідження в галузі державного управління: Навч. посіб. : [Текст] / О.Ю.Оболенський, М.К.Орлатий, Ю.П.Сурмін та ін. — К.: НАДУ, 2008. 224 с.
22. Орлик, О. В. Сучасні інформаційні технології в системі управління підприємством [Текст] / О. В. Орлик, О. Г. Єсіна // Вісник соціально-економічних досліджень. 2002. № 11. С. 293–296.
23. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика [Текст] : [навч. посіб.] / Г.Г.Почепцов, С.А.Чукот. — 2-е вид., стер. Київ : Знання, 2008. 663 с.
24. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии двадцатого века. М.: «Рефл-бук», Київ : «Ваклер».- 2002.- 352 с.
25. Саркісова К. Електронна демократія як форма політичної комунікації в сучасному суспільстві // Політ. менеджмент. 2007. № 1. С.71-72.
26. Сіленко А. Інформаційні технології створення образу політичного лідера //Наук. зап. ППіЕД ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2007. Вип.35. С.64-65.
27. Скопа, О. О. Інформатизація професійної діяльності фахівців [Текст] / О. О. Скопа // Актуальні проблеми держави і права. 2005. — № 25. — С. 623-626.
28. Славова, Л.Л. Комунікативні стратегії та тактики у сучасному масмедійному політичному дискурсі: зіставний аспект (на матеріалі українських та американських Інтернет-джерел). Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (27). 2006 р. — С.116-117. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/2210/1/06sllldzm.pdf>
29. Штромайер, Герд. Політика і мас-медіа: [Текст] / Г.Штромайер/ Пер. з нім. А.Орган.- Київ : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”,2008. — 303 с.
30. Яковлев Д.В. Медіатизація політики в умовах становлення демократичного режиму: [Текст] / Д.В. Яковлев // Вісник СевДТУ. Вип. 91: Політологія: зб. наук. пр. — Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2008.- С. 103-105.
31. Якубіна В. Л. Три кити" теорії ідентичності Мануеля Кастельса — технології, досвід, влада // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Філософія. Політологія. — Київ, 2007. Випуски 84-86. С. 93-97.
- 32.

### **Інформаційні ресурси**

1. <http://lib.onu.edu.ua/> Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
3. <http://www.library.univ.kiev.ua/> Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка
4. <http://www.ognb.odessa.ua/> Одеська національна наукова бібліотека.